

לקראת הדיון בוועדה לקידום נשים ושוויון מגדרי וועדת חוץ וביטחון בכנסת, 14.7.2014:

יישום החלטה 1325 של מועצת הביטחון של האו"ם בישראל

וקידום תכנית פעולה ממשלתית בנושא

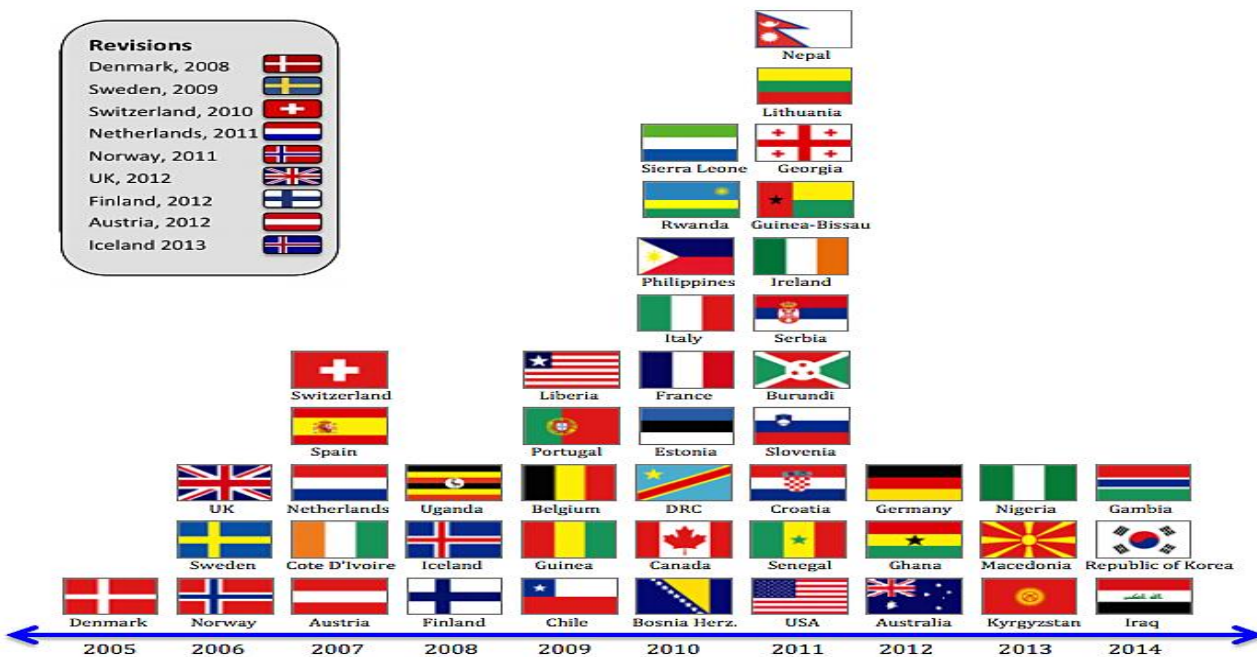
ב-31 באוקטובר 2013 השיקו למעלה מ-30 ארגוני נשים תכנית פעולה כוללת ליישום בישראל של החלטה 1325 של מועצת הביטחון של האו"ם. ארגוני הנשים, יחד עם אלפי פעילות ומנהיגות, מבקשות שהממשלה תאמץ ותיישם תכנית פעולה ממשלתית כוללת ליישום החלטה 1325, כפי שנעשה במדינות רבות בעולם.

להלן הסבר קצר לגבי ההיבטים המרכזיים לבחינת קידום תכנית פעולה כוללת על ידי הממשלה להטמעת עקרונות החלטה 1325 של מועצת הביטחון של האו"ם.

מהי החלטה 1325?

- החלטת מועצת הביטחון של האו"ם מיום 31 באוקטובר 2000 מחייבת מדינות לקדם שלושה נושאים:
- **ייצוג מגוון נשים ושילוב חשיבה מגדרית (Gender mainstreaming)** בכל מוקדי קבלת החלטות ובכל הנושאים, לרבות בגופים העוסקים ביחסי חוץ וביטחון.
  - **הגנה על נשים מפני אלימות**, תוך הכרה בסוגי האלימות הרבים והייחודיים הננקטים כנגד נשים.
  - **מניעת אלימות וסכסוכים ברמה הלאומית.**
- ייחודיות ההחלטה טמונה בעובדה כי לראשונה מועצת הביטחון של האו"ם הכירה בחשיבות הנושאים הללו וכרכה את הדרישה להגן ולמנוע אלימות נגד נשים יחד עם החובה לייצוג מגוון נשים במוקדי ההכרעה הרלוונטיים.
- 45 מדינות בעולם אימצו תכניות פעולה ממשלתיות ליישום עקרונות החלטה**

מתוך ההבנה כי יישום הנושאים הכלולים בהחלטה מחייב שינויים מבניים רחבי היקף, החליטו 45 מדינות ברחבי העולם (ביניהן: ארה"ב, אנגליה, בוסניה, פיליפינים, וגרמניה) כי הדרך הנכונה ליישום עקרונות החלטה הינה אימוץ תכנית פעולה ממשלתית, המרכזת את כלל המאמצים והמשאבים הלאומיים הנדרשים לטובת העניין. בתוכניות מוגדרים: יעדים ומטרות, לוח זמנים, גורמים מוסמכים ליישום, הקצאת משאבים, והערכה ובקרה על מימוש היעדים.

הגרף מתוך אתר: <http://peacewomen.org/naps>

מחקרים הוכיחו כי תכנית פעולה ליישום החלטה 1325 מהווה כלי אפקטיבי- במדינות שאימצו ויישמו תכנית

פעולה חל שיפור משמעותי בנושאים הבאים:

- עלה שיעור הנשים בממשלה (הולנד, הפיליפינים, שוודיה, רואנדה);
- עלה שיעור הנשים במערכות המשפט והביטחון (הולנד, ליבריה, נפאל, שבדיה, קונגו);
- עלה שיעור ההשתתפות של נשים בצוותי מו"מ לשלום (הפיליפינים, סיירה ליאונה, ספרד);
- פותחו מנגנונים לניתוח מגדרי בכל רמה של הממשל (אירלנד, קולומביה, סרביה, הפיליפינים);
- חוקקו חוקים חדשים להגנה מפני אלימות מינית וענישה הולמת (אירלנד, סרביה, הפיליפינים, ליבריה);
- יותר נשים מכשירות בקהילות שלהן בנושאים של מגדר, שלום וביטחון (קולומביה, אוגנדה);

כיצד ההחלטה השפיעה עד היום על הדין במדינת ישראל?

מדינת ישראל היתה הראשונה מקרב המדינות החברות באו"ם לאמץ חלק מעקרונות ההחלטה בחוק. בשנת 2005 חוקק סעיף 1ג6 לחוק שיווי זכויות האישה תשי"א-1951 הקובע את החובה לייצג הולם לנשים ממגוון קבוצות האוכלוסייה בוועדות ציבוריות ובצוותים הממונים ע"י הממשלה לעיצוב מדיניות לאומית בכל נושא, לרבות בנושאי חוץ ובטחון.¹

חרף הפעילות והעשייה ליישום עקרונות ההחלטה והחקיקה בנושא, ניכר כי גם כיום ייצוגן של נשים בגופי השלטון הרלוונטיים רחוק משוויון ומחייב אימוץ תכנית פעולה ממשלתית כוללת. יצוין כי מדינת ישראל אף נדרשת בדיווחיה לארגונים בינלאומיים לעדכן בדבר הפעולות הננקטות על ידיה לקידום החלטה 1325 (וההחלטות המאוחרות לה).

על תהליך גיבוש תכנית הפעולה הכוללת בקרב ארגוני הנשים

החל מינואר 2012, נפגשות באופן קבוע נציגות עשרות ארגוני נשים וזכויות אדם, ממנעד הזהויות, העמדות ותחומי המומחיות, על מנת לגבש תכנית פעולה כוללת ליישום החלטה 1325. תהליך גיבוש תכנית הפעולה הינו ביוזמת הארגונים: עמותת איתך-מעכי משפטניות למען צדק חברתי, שוות - המרכז לקידום נשים בזירה הציבורית במכון ון ליר ואנו (אג'נדה-השדרה-עורו).

מטרת התהליך הייתה גיבוש מסמך אשר יהווה תשתית לתכנית פעולה ממשלתית כוללת. המסמך מציע מספר יעדים וכיווני פעולה:

1. ייצוג נשים ממגוון קבוצות האוכלוסייה בכל הגופים ומשרדי הממשלה העוסקים בנושאי בטחון ויחסי חוץ - הגדרת הבטחון של התכנית הינה הגדרה רחבה העוסקת בכלל ההיבטים המשפיעים על בטחון נשים ועל כן כוללת ייצוג במשרדי הבטחון והחוץ והקבינט המדיני-בטחוני, לצד ייצוג במשרד לביטחון פנים, משרד האוצר והקבינט החברתי-כלכלי.
2. שילוב והטמעת עמדות מגדריות בכל מוקדי קבלת ההחלטות.
3. הגנה על נשים מכל קבוצות האוכלוסייה מפני אלימות על כל סוגיה (אלימות מינית, פיסית, במשפחה, וכו').
4. כלים למניעת גזענות, אלימות וסכסוכים ברמה הלאומית.
5. יצירת תשתית ממשלתית אשר תפעל לקידום והטמעה של תכנית הפעולה בקרב משרדי הממשלה.

פרטים נוספים באתר: www.1325israel.co.il

¹ לאחר בג"צ 5660/10 עמותת איתך ואח' נגד ראש הממשלה מיום 21.8.2010 (בעניין הוועדה בראשות הש' טירקל בנושא האירוע הימי מיום 31.5.2010) חל שיפור ביישומה של החקיקה.